

***A Közép-Európa 2020 Operatív Program
Vezetői Összefoglalója
3.2. Tervezet – 2013. december***

A CENTRAL EUROPE (KÖZÉP-EURÓPA) Transznacionális Program a 2014-2020-as programozási periódusban a közép-európai országok közötti regionális együttműködést támogatja. A tagállamok megállapodtak a folytatólagos program fő pontjairól a partnerekkel és az érintett szereplőkkel 2013 folyamán folytatott konzultációk során. Jelen dokumentum összefoglalja az Operatív Program tervezetének legfrissebb változatát; az új program stratégiai irányvonalairól nyújt áttekintést. Az Operatív Program tervezetének teljes szövege letölthető a Program honlapjáról (www.central2013.eu/CE2014-20 - angolul).

1. KÖZÉP-EURÓPA 2020: Háttér

A Közép-Európa Program kilenc országot érint, melyek több mint 1 millió négyzetkilométernyi területen 142 millió embernek adnak otthont. Hét EU tagország (Ausztria, Horvátország, Cseh Köztársaság, Magyarország, Lengyelország, Szlovákia és Szlovénia) valamennyi régiója részt vesz a programban, míg két tagország esetében (Németország és Olaszország) csak néhány régió.

1. ábra: A Közép-Európa 2020 programterület európai színté

Közép-Európa rendkívül heterogén terület mind földrajzi (tengerpartok, hegyláncok, vidéki területek, nagyvárosi agglomerációk, stb.), mind gazdasági és társadalmi szempontból (kidomborítva a kelet és nyugat között húzódó különbséget). A programterület rendkívül sok értékkel rendelkezik, de nagyon sok területen kihívásokkal néz szembe, melyek hatással vannak a regionális fejlődésre. Ezeket részletesen elemeztük a program négy stratégiai prioritásának kialakítása előtt. A program elvárt eredményei közvetlenül hozzá fognak járulni az Európa 2020-as célkitűzésekhez.

2. KÖZÉP-EURÓPA 2020: Stratégiai prioritások

A KÖZÉP-EURÓPA Program átfogó célkitűzése: „határon átnyúló együttműködés annak érdekében, hogy a közép-európai városokban és régiókban jobb legyen élni és dolgozni”. Pontosabban fogalmazva, a transznacionális együttműködés katalizátorként kell, hogy működjön az olyan intelligens megoldások megvalósításában, amik a regionális kihívásokra adnak

választ az innováció, az alacsony szén-dioxid kibocsátású gazdaság, a környezet, a kultúra és a közlekedés területén. A program a regionális kapacitásokra fog építeni egy integrált, alulról jövő megközelítést követve, melynek során különféle szinteken működő érintett szereplőt vonnak be és koordinálnak. Ezzel párhuzamosan, koordinálni fogja a régió más erőfeszítéseit, beleértve többek között a nemzeti és regionális programokat, amelyeket a strukturális és beruházási alapokból, a makro-regionális stratégiákból, a Horizont 2020 Programból vagy az Európai Beruházási Bankból támogatnak.

A program 4 prioritási tengelyen belül (lásd részletesen alább) különböző specifikus intézkedéseket támogat, melyek különféle outputokat eredményeznek. A fókusz a transznacionális szintű szakpolitika-tanulási és megvalósítás-orientációjú megközelítés lesz. Konkrétabban, az intézkedések sora magában foglalja a stratégiák és akciótervek megalkotását és megvalósítását, eszközök kialakítását, tesztelését és megvalósítását, nagyobb beruházások előkészítését, pilóta projektek megvalósítását, valamint kapacitásbővítésre irányuló intézkedéseket, beleértve a képzést.

1. sz. prioritási tengely – „Innovációs együttműködés KÖZÉP-EURÓPA versenyképesebbé tételéért”

Ez alatt a prioritási tengely alatt a KÖZÉP-EURÓPA Program kulcsfontosságú társadalmi-gazdasági kihívásokat és szükségleteket céloz meg, amelyek kapcsolódnak az Európa 2020 stratégiában megfogalmazott intelligens növekedéshez. Célja a kutatás, innováció és az oktatás területén történő hatékonyabb beruházás előmozdítása. A program hozzá fog járulni a külföldi beruházások és tőkeáramlás célpontját képező technológiai orientációjú területek potenciáljainak megerősítéséhez, az innovációs rendszer szereplőinek jobb összekapcsolása révén. Ez erősíti a kutatás és fejlesztés eredményeinek átadását és az együttműködő kezdeményezések és klaszterek kialakítását. Továbbá, a tudás és oktatás terén tapasztalható regionális különbségeket is kezelni fogja (például az agyelszívást), valamint fejleszteni fogja a kapacitásokat, vállalkozói kompetenciákat és a társadalmi innovációkat, amelyek többek között a demográfiai változások kihívásaira adnak választ.

A prioritás pénzügyi allokációja 68,5 millió euró. A prioritáson belül támogatott projekteknek az alábbi specifikus célkitűzések egyikét kell céloznia:

- Az innovációs rendszer szereplői között fenntartható kapcsolatok fejlesztése a regionális innovációs kapacitás megerősítése érdekében
- Tudás és képességek fejlesztése a gazdasági és társadalmi innováció előmozdítása érdekében

2. sz. prioritási tengely – „Együttműködés az alacsony szén-dioxid kibocsátásra vonatkozó stratégiák területén KÖZÉP-EURÓPÁBAN”

A prioritás célja a megújuló energiaforrások használatának növelése, az energiahatékonyság erősítése, valamint, ezzel párhuzamosan, az alacsony szén-dioxid kibocsátás szektor gazdaságnövekedési potenciáljának kiaknázása. A program hozzá fog járulni a közsféra infrastruktúrájának hatékony energiagazdálkodásával kapcsolatos tudás növeléséhez. A területi alapú alacsony szén-dioxid kibocsátásra vonatkozó stratégiák megalkotásának és megvalósításának, valamint a funkcionális városi mobilitás támogatásának célja, hogy az energiatermelésben és fogyasztásban fellelhető problémákat kezelje Közép-Európában. Ez hozzájárul a klímaváltozás csökkentéséhez is.

A prioritás pénzügyi allokációja mintegy 44 millió euró. A prioritáson belül támogatott projekteknek az alábbi három specifikus célkitűzések egyikét kell céloznia:

- A közsféra infrastruktúrájában az energiahatékonyság növelésére és a megújuló energiaforrások használatának növelésére vonatkozó megoldások megalkotása és megvalósítása
- A klímaváltozás csökkentését célzó, területi megközelítésű energiatervezési stratégiák és szakpolitikák fejlesztése
- A funkcionális városi területek mobilitás-tervezéséhez kötődő kapacitások fejlesztése a szén-dioxid kibocsátás csökkentése céljából

3. sz. prioritási tengely – „Együttműködés a természeti és kulturális erőforrások terén a fenntartható növekedés megteremtése érdekében KÖZÉP-EURÓPÁBAN”

Ez a prioritás a természeti és kulturális örökség és erőforrások védelmével és fenntartható használatával kapcsolatos igényekre ad választ. A természeti és kulturális örökség és erőforrások egyre erősödő környezeti és gazdasági nyomás alatt állnak, és használatuk konfliktusokkal jár. Az örökség és az erőforrások a közép-európai régiókban fontos értékeket képeznek, melyek (területi tényezőként) hozzájárulnak a régió fejlődéséhez. A program a funkcionális városi területek környezeti minőségfejlesztésére is fókuszál. Ezért kulcsfontosságú kihívások, úgymint földhasználati konfliktusok, lég-, talaj- és vízszennyezés és hulladékgazdálkodás is a prioritási tengely részét képezik. A fejlesztések közvetlen hatással lesznek a városi életminőségre.

A prioritás pénzügyi allokációja mintegy 88 millió euró. A prioritáson belül támogatott projekteknek az alábbi három specifikus célkitűzések egyikét kell céloznia:

- Az integrált környezetgazdálkodási kapacitások fejlesztése a természeti örökség és erőforrások védelme és fenntartható használata érdekében
- A kulturális örökség és erőforrások fenntartható használata érdekében kapacitásfejlesztés
- A funkcionális városi területek környezetgazdálkodásának fejlesztése

4. sz. prioritási tengely – „Együtműködés a közlekedés területén KÖZÉP-EURÓPA jobb kapcsolódása érdekében”

Ez a prioritás a KÖZÉP-EURÓPAI térség mag-periféria kettősségére kínál válaszokat. A program a perifériális és kevésbé megközelíthető régiók, valamint a jó kapcsolódással rendelkező központi területek közötti szakadékot fogja csökkenteni. Fejlesztési fogja a régiók és városok európai közlekedési hálózathoz való kapcsolódását, valamint erősíteni fogja a multimodális környezetbarát személy- és áruszállítást.

A prioritás pénzügyi allokációja mintegy 29 millió euró. A prioritáson belül támogatott projekteknek az alábbi kettő specifikus célkitűzések egyikét kell céloznia:

- A regionális személyi közlekedési rendszerek tervezésének és koordinálásának fejlesztése a nemzeti és európai közlekedési hálózatokhoz való kapcsolódás fejlesztése érdekében
- Az áruszállítás szereplői közötti koordináció erősítése a multimodális környezetbarát áruszállítási megoldások növelése érdekében

3. KÖZÉP-EURÓPA 2020: Egyszerűsített és fenntartható megvalósítás

A fenti célkitűzések elérése érdekében a program hatékony menedzsment, megvalósítási és monitoring struktúrát fog kialakítani - a jelenlegi KÖZÉP-EURÓPA 2007-2013 Program tapasztalatai alapján. Egyszerűbb szabályok és könnyebb adminisztratív eljárások segítik majd a hatékony programmegvalósítást.

A fenntartható fejlődést a KÖZÉP-EURÓPA Operatív Program előkészítése során horizontális elvnek tekintettük. A megfelelő menedzsment struktúra felállítása eredményeként ez az elv a megvalósítás során tovább fog erősödni. A projekt pályázatok kiválasztása és a támogatott projektek megvalósításának monitoringja során az alábbi általános elveket kell szem előtt tartani:

- A beruházásokat a legerőforrás-hatékonyabb és legfenntarthatóbb megoldások felé kell terelni;

- Kerülni kell azokat a beruházásokat, amelyek jelentős negatív környezeti vagy klímahatással járnak, továbbá támogatni kell azokat a projekteket, amelyek a fennmaradó negatív hatásokat csökkentik;
- Az egyes beruházások alternatíváinak életciklus költségeinek összehasonlítása során hosszú távú szempontokat kell megfontolni;
- Ösztönözni kell a zöld közbeszerzést.

A program által támogatott projekteknek a környezetvédelemre, fenntartható fejlődésre vonatkozó releváns szabályokat és politikákat tiszteletben kell tartania, beleértve többek között a fenntartható fejlődés európai uniós stratégiájának felülvizsgált változatát, a flóra-fauna élőhelyek irányelvet és a „madár” irányelvet.

A KÖZÉP-EURÓPA Program a megvalósítás minden szakaszában tiszteletben fogja tartani továbbá az egyenlő esélyek és a diszkriminációmentesség elvét. A program előmozdítja az egyenlő esélyeket és kiküszöböli a nemet, etnikai származáson, vallási és hitbeli meggyőződésen, fogyatékoságon, életkoron vagy szexuális irányultságon alapuló diszkriminációt a megvalósítás teljes ciklusában, különös tekintettel a támogatásokhoz való hozzáférés területén. Ennek során figyelembe veszi az egyes célcsoportok igényeit, akik diszkrimináció áldozataul eshetnek, különös tekintettel a fogyatékkal élők hozzáférésére vonatkozó elvárásoknak fog megfelelni.

A KÖZÉP-EURÓPA PROGRAMMAL kapcsolatos további információ:

Közös Titkárság

KÖZÉP-EURÓPA Program

Kirchberggasse 33-35/11, 1070 Bécs, Ausztria

Telefon: +43-1-8908 088 2403

Fax: +43-1-8908 088 2499

E-mail: info@central2013.eu

Web: <http://www.central2013.eu>

Facebook: www.facebook.com/CentralEuropeProgramme